

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru Cevap

Asmara'daki Eritre ile Etiyopya Arasında Ortak Barış ve Dostluk Deklarasyonu

Soru:

Temmuz 2018'de Asmara'da Eritre ile Etiyopya arasında Ortak Barış ve Dostluk Deklarasyonu imzalandığı duyuruldu. Etiyopya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Meles, Eritre'yle imzalanan Asmara Deklarasyonu'nun üçüncü bir tarafın arabuluculuğu olmaksızın her iki ülkenin kendi arzusuyla imzalandığını söyledi. Bu açıklamanın doğruluk boyutu nedir? Asmara Deklarasyonu uluslararası ve bölgesel dürtülerden yoksun mudur? Asmara Deklarasyonu, 18 Haziran 2000'de imzalanan Cezayir Anlaşması'na atıfta bulunuyor. Sanki tamamlayıcısı konumundadır. Peki bu anlaşmayı imzalamak için neden 18 yıl beklendi? Allah mükafatınızı artırsın.

Cevap:

Etiyopya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Meles'in, Asmara Deklarasyonu'nun iki ülkenin kendi arzusuyla imzalandığı yönündeki açıklaması, kamuoyunu yanıltma ve manipülasyondur. Şüphesiz cereyan eden olayları takip edenler ve etraflıca düşünenler, deklarasyon imzalanmasının arkasında Amerika'nın olduğunu, Afrika'daki Avrupa ve Çin hareketliliği karşısında kendi nüfuzunu yerleştirmek istediğini görürler. Bunun açıklaması şöyledir:

Birincisi: Asmara Deklarasyonu: Asmara'da Etiyopya Başbakanı Abiy Ahmed ile Eritre Devlet Başkanı Isaias Afwerki arasında "tarihi" görüşme olarak nitelenen buluşma sonrası 09 Temmuz 2018'de deklarasyon imzalandığı ve iki ülke arasındaki savaş durumuna son verildiği açıklandı... Eritre Enformasyon Bakanı Yemane Cebr Meskel Twitter hesabından yaptığı açıklamada, "İki ülke arasında Ortak Barış ve Dostluk Deklarasyonu imzalandı. İki ülke arasındaki savaş hali sona erdi. Yeni bir barış ve işbirliği dönemi başladı. İki ülke, siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve güvenlik alanlarında yakın işbirliğini desteklemek için birlikte çalışacaktır." dedi. [09.07.2018 AFP] Deklarasyonun arkasındaki aktörü faş etmek amacıyla öncesindeki ve sonrasındaki dikkat çeken olaylara projektör tutacağız:

1- Deklarasyon öncesi yaşanan olaylar:

A- ABD Dışişleri Bakanlığı'nda Afrika'dan sorumlu bakan yardımcısı Donald Yamamoto, 26 Nisan 2018 Perşembe günü Etiyopya Başbakanı Abiy Ahmed Ali ve Dışişleri Bakanı ile görüşmek üzere üç günlük resmi ziyaret kapsamında Addis Ababa'ya ulaştı. Bu ayın 22'sinde temaslarına başlayacak olan Yamamoto, Eritre ve Cibuti'yi ziyaret edecek, ardından Etiyopya'ya yapacağı ziyaret ile Afrika Boynuzu turuna son verecek..." [27.04.2018 www.aa.com.tr/ar]

B- Abiy Ahmed, Kral Selman Bin Abdülaziz'in davetlisi olarak ilk yurtdışı ziyaretini 17 Mayıs 2018'de Suudi Arabistan'a yaptı.

C- 7 Haziran 2018 günü Abiy Ahmed ilk olarak Velihaht Prens Muhammed b. Selman'ın özel elçisini kabul etti. Etiyopya Haber Ajansı, Başbakanlık Ofisi'nden Abiy Ahmed'in Suudi Arabistan ile ikili ilişkilerin gelişmesini övdüğünü aktardı. Muhammed bin Selman sayesinde iki ülke arasındaki ikili ilişkilerin geliştiğini, ilişkilerin, her zamankinden daha çok güçlendiğini, yakınlaştığını söyleyen Ahmed, Suudi Velihaht Prens'i'nin, Addis Ababa'nın kalkınmayı hızlandırma çabalarını destekleme ve Suudi yatırımcıları Etiyopya'da yatırıma teşvik etme sözü verdiğini kaydetti..."

D- 21 Haziran 2018 günü ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada "Uzun süredir devam etmekte olan anlaşmazlığın çözümünü yolunda iki ülke arasında kaydedilen ilerleme konusunda iyimser oldukları ve iki ülke liderlerinin barışa doğru cesur adımlar attıkları belirtildi. Açıklamada, iki ülkenin kalıcı barış ve kalkınmadan istifade edebilmesi için ilişkilerin tamamen normale dönmesini ve iki ülke konusundaki ortak hedeflerinin gerçekleştirilmesini sabırsızlıkla bekledikleri ifade edildi..." [21.06.2018 Reuters]

E- ABD'nin Etiyopya büyükelçisi Mike Raynor, Addis Standard'a verdiği röportajda şunları söyledi: "Taraflara rol alabileceğimizi açıkça söyledik ve söylemeye de devam ediyoruz. Cezayir Anlaşması'na dönersek, o gün ABD resmi garantördü. Anlaşmanın yapıldığı noktada kurulu strüktürel bir rolümüz vardı. Her iki hükümeti de bir süreliğine bu sonuca teşvik ettik. Bu yüzden "ABD'nin yapıcı bir rol oynayabileceğini düşünürseniz, bunu desteklemek için elimizden gelen her şeyi yaparız" dedik... Bence yapıcı bir rol oynadık.

Dediğim gibi, bu sonuca teşvik etmek için birkaç aydır iki ülke ile temas içerisindeydik..." [02.07.2018
http://addisstandard.com]

Deklarasyon imzalanmadan önceki olaylar mercek altına alındığında deklarasyona giden süreçte Amerika ve Suudi Arabistan'daki uşak yöneticilerin rol aldıkları görülür.

2- Deklarasyon sonrası yaşanan olaylar:

A- ABD, yıllarca süren çatışmadan sonra Eritre ile Etiyopya arasındaki barış deklarasyonuna destek verdiğini açıkladı. ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo Salı günü yaptığı açıklamada, "Eritre ile Etiyopya devletleri arasında 9 Temmuz Pazartesi günü imzalanan ve 20 yıllık savaşı sona erdiren barış ve güvenlik taahhüdünü memnuniyetle karşılıyoruz. İlişkilerin normalleşmesi ve Eritre ile Etiyopya arasında Ortak Barış ve Dostluk Deklarasyonu'nun kabulü, iki ülke halkına daha sıkı siyasi, ekonomik ve sosyal bağlar için ortak hedeflere odaklanma fırsatı sunacaktır..." dedi. [10.07.2018 ar.haberler.com]

Isaias Afewerki, 09 Temmuz 2018 günü Asmara Deklarasyonu imzalandıktan sonra 23 Temmuz 2018'de Suudi Arabistan'a bir ziyaret gerçekleştirdi. Görüşmede, bölgesel gelişmeleri gözden geçirmenin yanı sıra ikili ilişkiler ile bunları her alanda geliştirmenin ve güçlendirmenin yolları ele alındı... Bu arada Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Adil el-Cubeyr, iki ülke arasındaki ikili ilişkiler ve önemli ortak meseleler hakkında Eritreli mevkidaşı Osman Salih Muhammed ile görüştü..." [24.07.2018 Şarku'1 Avsat]

C- Asmara Deklarasyonu'ndan yaklaşık iki ay sonra "16 Eylül 2018 Pazar günü Suudi Arabistan Kralı Selman bin Abdülaziz'in ev sahipliğinde Cidde kentinde bir araya gelen Etiyopya Başbakanı Abiy Ahmed ile Eritre Devlet Başkanı Isaias Afewerki barış anlaşmasına imzalarını attı. İmza törenine Suudi Arabistan Velihaht Prensi de katıldı..." [16.09.2018 Skynews Arapça]

Böylelikle yukarıdaki diplomasi trafiğinden Amerika ve ajanlarının, ortamı hazırlamak için Asmara Deklarasyonu öncesi olayları tahrik ettikleri, sonrasında ise anlaşmaya açıkça destek verdikleri anlaşılıyor.

İkincisi: Etiyopya ve Eritre'deki yönetim gerçeği:

1- Etiyopya:

A- İtalyanlar 1935'te Etiyopya'yı (Habeşistan) işgal ettiler. Etiyopya imparatoru Haile Selassie, Kenya üzerinden Mısır'a kaçtı. O tarihte bu iki ülke İngiliz sömürsü altındaydı. Daha sonra İngiltere'ye gitti. İkinci Dünya Savaşı'nda Müttefikler, İtalya'yı Etiyopya'dan çıkarana kadar orada kaldı. 1941'te ülkeye geri döndü ve yeniden imparator olarak atandı. Böylece Habeşistan İngilizlerin sömürgesi altında kalmış oldu... Bu tarihte İngiltere, 19.cı yüzyıldan beri İtalya'nın yönetimi altında olan komşu Eritre'yi de işgal etti. 1950'de Eritre Haile Selassie yönetimi altındaki Etiyopya'ya ilhak edildi. Eritre ve Etiyopya'da İngiliz sömürsü, 1974'e kadar devam etti. 1974'te solcu subaylar, imparatoru askeri darbe ile tahttan indirdiler. Bunlar arasında Mengistu Haile Mariam ön plana çıktı. Aralarında çıkan çatışma sonrası Mengistu, 1977'de yönetimi ele geçirdi ve 1991 yılına kadar iktidarda kaldı. O günlerde cuntacıların çoğu devrimci, liberal, sosyalist ve benzeri mottolar dillendiriyorlardı... Mariam da bu darbe sloganlarını dillendiriyordu. Böyle olsa da İngilizlerin sömürgecilik nüfuzunu ortadan kaldırmak için darbenin arkasında Amerika'nın olduğu aşıkardı... Amerikan ajanı John Garang liderliğindeki Güney Sudan'daki isyancı hareketi desteklemesi, Mariam'ın Amerikan çıkarı için yaptığı dışsal edimler arasında sayılabilir... Sudan'daki Beşir hükümetinin işbirliğiyle Güney Sudan Sudan'dan ayrılana kadar Etiyopya bu hareketi desteklemeye devam etmiştir...

B- Mengistu kanlı bir lider olarak ün salmıştı. Bu nedenle Amerika, insanların devrime kalkışmasından ve yeniden İngiltere'nin ülkeye egemen olmasından korktu. Bu yüzden onu devirip yerine Etiyopya nüfusunun yüzde 5'ini oluşturan Hristiyan Tigray kabilesi içinden Oromo Kurtuluş Cephesi dahil üzere diğer ulusal cephelerle koalisyon kuran Kurtuluş Cephesi mensubu Meles Zenawi'yi iktidara getirdi. Zenawi'nin ABD hesabına yaptığı en önemli edimlerinden biri, 2006'daki Somali müdahalesidir. Amerika, İslami Hareket'le savaşması ve Somali'deki İslam Mahkemeleri Birliği yönetimini devirmesi için Zenawi'ye talimat vermişti. ABD nüfuzu lehine istikrarı sağlamak için bugün Etiyopya ordusu hâlâ Somali'dedir.

C- 2012'de Zenawi'nin vefatından sonra aynı kabileye mensup Haile Mariam Desalegn göreve geldi. Ancak kargaşa çıktı ve bir yıl sonra da olağanüstü hâl ilan edildi. Hükümet, başkent Addis Ababa'yı genişletme kararı aldıktan ve akabinde Oromo halkına ait bitişik tarım arazilerine el koyduktan sonra Ekim 2015'te olaylar patlak verdi. Oromolılar ülke nüfusunun yüzde 40'ını,

Amharalılar da yüzde 20'sini oluşturmaktadır. Olaylardan bir yıl sonra 2016 yılında hükümet hemen olağanüstü hâl ilan etti. Aylar süren gösteriler sırasında 29 binden fazla insan tutuklandı, 500'den fazla insan öldürüldü. Korkusu yeniden depreşen Amerika, sükuneti sağlayamadığı ve tüm Afrika Boynuzu'nda istikrarı sarsacağı gerekçesiyle Haile Mariam Desalegn'in istifasını istedi...

D- Bunun üzerine Desalegn, 15 Şubat 2018'de istifa etti. Amerika, Etiyopya'nın en büyük iki kabilesini yanına çekmek için çoğunluğu Müslüman olan ve isyancı en büyük Oromo kabilesine mensup Abiy Ahmed'i Etiyopya Başbakanı olarak atadı. Ahmed'in annesi ve eşi Hristiyan'dır ve Amhara kabilesine mensuptur. Ahmed, ordu ve istihbarat teşkilatında çeşitli görevlerde bulundu, daha sonra da politik hayata atıldı ve farklı makamlarda görev aldı... 2 Nisan 2018'de ise Başbakan olarak göreve başladı. Abiy Ahmed, 23 Haziran 2018'de suikast girişimine maruz kaldı. "Abiy Ahmed'in kurşun geçirmez bir camın ardından halka seslendiği mitingde bir patlama meydana geldi. Patlama sonrası bir açıklama yapan Ahmed, bunun "Etiyopya'nın birliğini istemeyen güçler tarafından yapılan başarısız bir girişim olduğunu söyledi. Addis Ababa'daki ABD büyükelçiliği de saldırıyı kınadı ve "Etiyopya'da şiddete yer yok" diye konuştu. [23.06.2018 El Hurra] Suikast girişiminin, 08 Haziran 2018'de Genelkurmay Başkanı ve istihbarat başkanının görevden alınmasıyla muhtemelen bir ilgisi var. Zira bu iki kurum, 2015'te başlayan protesto dalgaları sırasında yüzlerce göstericiyi öldürmenin yanı sıra on binlercesini tutuklamakla suçlanıyor.

Böylelikle ABD, özellikle Abiy Ahmed'in yönetimi devralmasından sonra Etiyopya'da rejimin kılcal damarlarını tuttu. Ahmed, bölgedeki Amerikan ajanları arasındaki gerginliği gidermek, Avrupa'nın politik atılımı ve Çin'in ekonomik uzantısı karşısında hatırı sayılır bir güç haline gelmek için Amerika'nın planları ve talimatlarını uyguluyor.

2- Eritre yönetimi:

Daha önce de söylediğimiz gibi subaylar Haile Selassie'ye darbe yaptıktan ve Eritre dahil olmak üzere Etiyopya'da İngiliz nüfuzunu ortadan kaldırdıktan sonra iktidarın dizginleri Mengistu Mariam'ın kontrolüne geçti. Kanlı bir şekilde baskılamaya yaptı. Bunun üzerine Amerika, insanların devrime kalkışmasından ve bu konularda uzunca bir geçmişi olan İngilizlerin durumu istismar edip ülkenin kontrolünü yeniden ele geçirmesinden korktu. Onun için ABD, 1991 yılında Mengistu'yu devirip yerine Zenawi'yi getirdi... Eş zamanlı olarak Eritre'de bağımsızlık talebiyle kitlesel gösteriler ve protestolar patlak vermişti. Amerika, ortamın yatıştırılması için halkın bu talebinin yerine getirilmesi gerektiğini düşündü ve ardından Eritre 1993 yılında bağımsızlığını ilan etti. Afewerki de Eritre Devlet Başkanı olarak atandı. Bağımsızlığını kazanmış olmasına rağmen yeni devletin sınırları belirlenmemişti. Onun için Afewerki, yeniden Etiyopya'ya ilhak edilmelerinden korktu ve 12 Mayıs 1998'de, kendisini devlet başkanı olarak atayan Amerika'nın görüşünün aksine sınırları belirlemek için askeri operasyonda bulundu. 30 Mayıs 1998'de Susan Rice'nin sunduğu Amerika'nın müzakere planını reddederek askeri operasyonlarına devam etti. Eğer Amerika bunu kendisine bir isyan olarak algılamamış olsaydı sınırların belirlenmesinde neredeyse başarılı olacaktı. ABD, bunu kendisine bir isyan olarak algılayınca, cezalandırılması hatta kasten aşağılanması gerektiğini düşündü. Bu nedenle Zenawi'ye Eritre'ye karşı 04 Şubat 1999'de acımasızca bir savaş ilan etmesi için talimat verdi. 12 Mayıs 2000 tarihinde kanlı savaş doruk yaptı. Savaş, çizilen tüm sınırları ortadan kaldırıp aşağılayıcı bir şekilde Eritre'nin içlerine kadar varınca, Afewerki, 18 Haziran 2000'de Cezayir Anlaşması ve ileri sunulan tüm şartları kabul etti. Ancak buna rağmen sınır sorunu bir türlü çözülemedi! O gün biz, H.20.3.1421 M. 22.6.2000 tarihli yayımladığımız bir siyasi yorumda şöyle demiştik: "...18 Haziran 2000 Pazar günü Afrika Birliği Örgütü'nün dönem başkanı Cezayir Devlet Başkanı'nun huzurunda, ABD, AB ve BM temsilcilerinin katılımıyla Eritre ve Etiyopya Dışişleri Bakanları iki ülke arasında ateşkes anlaşması imzaladı. 15 maddelik anlaşmanın en önemlileri şunlardır: İki devlet arasında sınırı belirlemek üzere BM tarafından bir komisyonun oluşturulması, uluslararası güçlerin eşliğinde Badme ve diğer anlaşmazlık bölgelerine konuşlandırılacak olan Etiyopya askerlerinin iki hafta sonraya ertelenmesi, Eritre-Etiyopya sınırında 25 kilometrelik bir tampon bölgesinin boşaltılması, sınırlar çizilene ve anlaşmazlık çözülene kadar bu bölgenin kontrolünün uluslararası güçlere verilmesi... Clinton, anlaşmaya ilişkin yaptığı açıklamada, "Bu, Afrika Boynuzu'ndaki trajik çatışmayı sona erdirecek büyük bir gelişmedir ... Etiyopya ve Eritre ABD'nin dostudur. Dostlarımız kendilerini bir sonraki adıma hazır hissettiklerinde, biz ve uluslararası ortaklarımız onlarla birlikte hareket edeceğiz." diye konuştu. Başkanın özel temsilcisi Anthony Lake ise yaptığı açıklamada, "Bu önemli bir an ve iki yıllık bir çatışmayı sona erdiriyor." dedi." Sınırın belirlenmesini öngören Cezayir Anlaşması, askıya

alınmış durumdadır! Etiyopya, hiçbir zaman bu sınırların belirlenmesiyle alakadar olmadı. Aksine Eritre'yi hep topraklarından bir parça ve bölgelerinden bir bölge olarak gördü. Habeşistan imparatorları ve sonra da Mengistu Mariam, deniz koridoruna olan şiddetli ihtiyaçları nedeniyle her türlü yol ve yordamlarla Eritre'yi topraklarına ilhak etmek için çalıştılar... Bu yüzden Afewerki, askeri yolla sınırı belirlemeye kalkıştı. Daha önce de söylediğimiz gibi eğer uslandırmak için ABD güdüsüyle 12 Mayıs 2000'de Etiyopya saldırı başlatmamış olsaydı Afewerki neredeyse sınırların belirlenmesinde başarılı olacaktı. Saldırı sonrası Afewerki, Etiyopya'nın bütün taleplerini kabul etmek zorunda kaldı ve 18 Haziran 2000 Pazar günü Afrika Birliği Örgütü'nün gözetiminde Cezayir'de imzalanan anlaşmayı açıkça kabul etti.

Söz konusu siyasi yorumda ayrıca şöyle demiştik: *"Etiyopya ve Eritre, politik açıdan Amerika'ya bağlı ülkelerdir ve yöneticileri de Amerikan ajanıdır. Amerika, 1991 yılında ajanı Mengistu Mariam'ı değiştirmek istediğinde Halk Kurtuluş Cephesi önderliğinde Meles Zenawi'nin Addis Ababa'da iktidarı ele geçirmesine izin verdi ve Eritre Halk Kurtuluş Cephesi liderliğinde Isaias Afewerki'nin 1993 yılında Etiyopya'dan bağımsızlığını kazanmasına olanak sağladı. Etiyopya ile Eritre arasındaki anlaşmazlık, ajanlar arasındaki ya da Clinton veya Beyaz Saray'daki siyaset uzmanlarının ya da Batının isimlendirdiği gibi dostlar arasındaki bir anlaşmazlıktır. Amerika, iki ülke arasındaki anlaşmazlığı müzakereler yoluyla çözmeye çalıştı. Bir yıldan fazla bir süredir Anthony Lake, bunu gerçekleştirmek çabaladı. Ancak anlaşmazlığı çözemedi. Çünkü Afewerki, Amerika'nın önerilerinden pek hoşnut olmadı ve önerilerin Etiyopya çıkarına olduğunu düşündü... Afewerki bu şekilde ABD'ye baş kaldırınca, isyanı düşünen ajanlarına karşı kullandığı alışlagelmiş yöntemi üzere Amerika, Afewerki'nin askeri yolla uslandırılması hatta kasten aşığılanması gerektiğine inandı. Amerika, Zenawi'ye Eritre'ye savaş açmasını telkin etti. ABD'nin BM Daimî Temsilcisi Holbrooke da savaş için yeşil ışık yaktı... Holbrooke, 10 Mayıs 1998 Çarşamba günü Asmara'dan ayrılmadan önce ve Eritre Devlet Başkanı ile görüşmesinden sonra yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Savaşın yeniden başlamasına ve yeni bir savaş döngüsünün patlak vermesine çok yakınız, eğer böyle olursa, bu, Afrika kıtasındaki en büyük savaş olacaktır." Bunlar, Holbrooke'nun Asmara'dan ayrılmadan önce yaptığı ve uyarıcı niteliği taşıyan ateşli açıklamalarıdır. Holbrooke, dünyada ziyaret ettiği ülkeler için talihsiz bir uyarıcı haline gelmiştir. Holbrooke, savaş ve felaket tellallığı yapmak yüzünden kötü ün salmış öncülü Kissinger'in izinden giden ve Amerikan çıkarlarını korumak için halkların kanını beşe akıtan biridir..." [20 Rabiu'l Evvel 1421 / 22.6.2000]* Açıkçası Eritre'nin Amerika'nın önerilerine yönelik çekincelerinin olması, Amerika'ya tabi olmadığı anlamına gelmez. Aksine Etiyopya ile arasındaki sınırın nihai olarak belirlenmesine yardımcı olması için Amerika'yı ikna etmek istediği anlamına gelir. Çünkü Eritre, "Yarı bağımsız" olarak kalmak istemiyor ve Etiyopya-Eritre sınırı belirlenmemesi durumunda Eritrelilerin Etiyopya'nın niyeti hakkındaki şüphelerinin devam edeceğini düşünüyor.

Böylece Afewerki ve Abiy Ahmed'in Amerikan ajanı oldukları anlaşılıyor. Dolayısıyla bu iki liderin, Amerika'nın bilgisi, planlaması ve talimatı olmadan Asmara Deklarasyonu'nda belirtilen maddelere imza atmaları öyle sanıldığı gibi kolay değildir.

Üçüncüsü: Peki Amerika, 2000 yılındaki Cezayir Anlaşması ile 2018'deki Asmara Deklarasyonu arasında neden 18 yıl bekledi diye sorulacak olursa, deriz ki çıkarları ile ilgilidir.

Amerikan sponsorluğunda imzalanan Cezayir Anlaşması'nın en kritik düğümü, sınır anlaşmazlığı, Etiyopya'nın sürüncemede bırakması ve Eritre'nin bu konudaki ısrarı idi. Yine de Amerika, sorunu çözmek için baskı yapmamıştı, çünkü sorun çözülsün de çözülmese de çıkarı güvence altındaydı ve her ikisi de ajanıydı. Aralarındaki çekişme, o anki görüşüne göre çıkarlarını pek etkilemiyordu. Fakat son yıllarda yaşanan şu gelişmeler, Amerika'nın, Afrika özellikle de Afrika Boynuzu politikasını yeniden gözden geçirmesini sağladı:

1- Etiyopya'da görülen sıkça iktidar değişiklikleri, tabiatıyla hükümeti zayıflatıyor, dolayısıyla istikrarı bozuyor ve bu da sızmayı kolaylaştırıyordu... Böylece Etiyopya, sömürgeci güçlerin, özellikle politik açıdan İngiltere'nin, ekonomik açıdan ise Çin'in aklını başından alıyordu. Bu yüzden Amerika, yeniden Etiyopya'ya ilgi göstermeye başladı ve bu ilgisini, Etiyopya-Eritre anlaşması ile taçlandırdı. Anlaşma birçok yönüyle Amerika'ya hizmet etmektedir.

2- "Raporlara göre Etiyopya'nın pek çok bölgesinde büyük oranlarda petrol rezervi var. Aslında birçok alanda petrol çıkarma çalışmalarına başlandı bile... [01.04.2013 Etiyopya.net] "Bölgedeki petrol kuyularından çıkarılan 40 milyar galon petrolün 2018 yılında pazara ulaşması bekleniyor..." [25.12.2016 Mogadishu Center] Bu nedenle petrol, ABD politikasının belirlenmesinde gözetilen yeni bir faktör haline gelmiş ve özellikle de Çinli şirketlerin Etiyopya petrolünün çıkarılması ve sondaj faaliyetinde öncü

rol oynadığı ve ekonomik öncelik verdiği Afrika Boynuzu'na olan ilgi ve alakasını artırmıştır. Afrika kıtasının özellikle de Etiyopya'nın Çin'in gittikçe artan ekonomik istilasına sahne olduğu artık Amerika için bir sır değil. Çünkü Çin, Etiyopya pazarının büyüklüğü nedeniyle yoğun yatırımlarda bulunuyor. "Çin, Afrika'da özellikle son yıllarda Çin sanayi bölgesi haline gelen Etiyopya'da yatırımlarını artırmak için çalışıyor. Etiyopyalı yetkililer de yabancı yatırımlara kolaylık sağlamaya çalışıyorlar ve topraklarındaki Çin varlığının her şeyden önce kendi faydalarına olduğunu vurguluyorlar... [05.06.2018 France 24] Dolayısıyla Çin'in ekonomik nüfuzunu baskılamak için Etiyopya'ya yönelik artan ABD atılımının nedeni budur.

3- İngilizler, Afrika Boynuzu'na sızma için geniş çaplı girişimlerde bulundular. İlişkilerini bir müddet askıya aldıktan sonra BAE ile Etiyopya arasındaki ilişkilerin ivme kazandığı görülüyor. BAE, Addis Ababa'daki büyükelçiliğini 2010 yılında açtı. Ardından aralarındaki işbirliği hızla gelişti. Gümrük yardımı için teknik işbirliği anlaşması, 2013 yılında Addis Ababa'da Dubai Ticaret ve Sanayi Odası temsilciliğinin açılması, 2014 yılındaki Sivil havacılık anlaşması, 2015 yılında yüksek öğretim, gençlik ve spor anlaşması gibi çeşitli alanlarda anlaşmalar imzalandı. Dışişleri bakanları düzeyinde toplantılar düzenleyen ortak Etiyopya-BAE komitesi kuruldu ... Eski Etiyopya Başbakanı Haile Mariam Desalegn'in, 2016 yılında BAE'ye yaptığı resmi ziyaret sırasında BAE politik liderleriyle yaptığı bir dizi görüşmeler sonrası iki ülke arasındaki ikili ilişkiler her alanda niteliksel atılıma tanık oldu. Eski Etiyopya hükümet sözcüsü Getachew Reda yaptığı açıklamada, "Desalegn, ziyareti sırasında iki ülke arasındaki işbirliğini ilgilendiren bir dizi ortak meseleyi ele aldı. Ele alınan meseleler, özellikle ekonomik ve yatırım alanlarında, bölgesel ve uluslararası konularda ortak çıkarlara hizmet ediyor... BAE Uluslararası İşbirliği Bakanı Reym El Haşimi, Addis Ababa'daki BAE büyükelçiliğinin düzenlemiş olduğu bir program sırasında yaptığı konuşmada, "Etiyopya, BAE'nin Afrika'daki stratejik ortaklarından biridir ve bazı ortak paydalar iki ülkeyi birbirine bağlamaktadır" şeklinde konuştu." [07.03.2018 Aynu'1 İhbariye]

İngiltere, Birleşik Arap Emirlikleri üzerinden Etiyopya ve Eritre'yi etkileme umuduyla Etiyopya'yı eksen ve politikalarına bağlamayı denedi. Bu yüzden yapılan ziyaretler oldukça dikkat çekicidir. Şeyh Muhammed bin Zayed El Nahyan, 15 Haziran'da Addis Ababa'da Etiyopya Başbakanı Abiy Ahmed ile bazı resmi görüşmeler bulundu. Görüşmelerde iki ülke arasındaki dostluk, işbirliği ve stratejik ortaklık ilişkilerinin güçlendirilmesi ele alındı. 3 Temmuz Salı günü ise Abu Dabi Veliht Prensi Eritre Devlet Başkanı Isaias Afewerki'yi kabul etti. Veliht Prensi, ziyaretin dost iki ülke ve halklarının yararına olacak şekilde önümüzdeki dönemde BAE ve Eritre arasındaki işbirliği ilişkisinin güçlendirilmesine katkıda bulunacağına dair umudunu dile getirdi..." [22.07.2018 <http://www.alkhaleej.ae>]

Bu gelişmeler ve olaylar, Amerika'nın Afrika'ya özellikle de Afrika Boynuzu'na büyük önem vermesini ve burada aktif olmasını sağladı. Bu nedenle Amerika, Eylül 2017'de Donald Yamamoto'yu ABD Dışişleri Bakanlığı'nda Afrika'dan sorumlu bakan yardımcısı olarak atadı. Bu makam, Afrika kıtasına yönelik Amerikan politikasının yapım sürecinde en etkili pozisyonudur. Yamamoto bu pozisyona şans eseri seçilmiş değil. Zira Yamamoto Afrika dosyası, özellikle de Afrika Boynuzu bölgesi için en deneyimli Amerikalı diplomatlardan biridir. Bölgedeki ülkelerde ülkesinin diplomatik temsilciliğini yapmıştır... Aralarındaki gerginliği gidermek ve ilişkilerini iyileştirmek için Etiyopya ile Eritre arasında Asmara Deklarasyonu'nun hazırlanışına etkin katkıda bulunmuştur. Böylelikle Etiyopya ile Eritre hatta bölgedeki ajanları arasındaki meseleleri çözmek için Cezayir Anlaşması'nı teyit edici ve tamamlayıcı Asmara Deklarasyonu imzalanmıştır. Etiyopya ile Mısır arasında baraj konusunda yaşanan gerginliğin dozajının düşmesi de bekleniyor. Bu bağlamda Abiy Ahmed Mısır'a bir ziyaret gerçekleştirdi ve Asmara Deklarasyonu imzalandıktan bir gün sonra 10 Temmuz 2018'de Es Sisi ile bir araya geldi. Birbirlerinin menfaatlerine halel getirmeksizin kalkınma haklarına saygı göstermeye dayalı olarak iki ülke arasında ortak bir vizyon benimsenmesi anlaşması imzalandı... Tabii ki, bütün bunlar ABD'nin onayı ile. Sudan ile ilgili durumda böyledir. Amerika, Çin'in ekonomik müdahalesi ve İngilizlerin politik sızması karşısında ajanlarını güçlendirmek amacıyla geçtiğimiz Nisan ayında üç ülkenin bakış açılarını yakınlaştırmak için bir arabuluculuk inisiyatifi olarak teknik ve diplomatik bir heyet gönderdi.

Dördüncüsü: Sonuç olarak Amerika başta olmak üzere sömürgeci kafir güçlerin, bölge ülkelerini kontrol etmeleri acı vericidir. Bazıları, Etiyopya ve Eritre'deki Müslümanların ülke

nüfusun yarısını oluşturduklarını bilmiyor olabilirler. Hatta sayılarının elli milyondan fazla olduğunu söyleyenler bile var ... Bazıları da Mekke'den Habeşistan'a hicret eden ilk Müslüman gemisinin, Eritre'deki ünlü Musavva limanına demirlemediğini bilmiyor olabilirler... Bununla birlikte her iki ülke, Amerika, Çin ve Avrupa'nın ilgi alanında olsa da Müslümanların ilgi alanı içerisinde olmadığını söyleyebiliriz... Ancak bu garip ve şaşırtıcı değildir. Zira Müslümanlar, işlerini güden bir devletten yoksun oldukları sürece kurtlar sofrasındaki kuzular gibi olmaya mahkumdurlar... Allah'ın Kitabı ve Rasûl'ünün Sünneti ile hükmeden bir Hilafet olmaksızın ne işleri düzelebilir ne de durumları dosdoğru olabilir.

وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ "O gün Allah'ın zafer vermesiyle müminler sevinecektir. Allah, dilediğine yardım eder. O, mutlak güç sahibidir, çok merhametlidir." [Rum 4-6]

H.06 Safer 1440

M.15 Ekim 2018